

Standardy Ochrony Małoletnich

w Liceum Ogólnokształcącym im. M. Skłodowskiej - Curie w Rawie Mazowieckiej

Wersja skrócona - dla uczniów

Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej - Curie wprowadziło procedury mające na celu ochronę dzieci i młodzieży przed krzywdzeniem. Dotyczą one głównie przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu, wolności seksualnej i obyczajności, przeciwko rodzinie i opiece, czci i nietykalności cielesnej oraz przestępstw przeciwko wolności.

Procedury te noszą nazwę: Standardy Ochrony Małoletnich. Znajdziecie w nich zasady, które pomogą stworzyć nam szkołę przyjazną, bezpieczną i wolną od przemocy.

Poniżej znajdują się:

1. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między uczniem a personelem szkoły, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec uczniów.
2. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia.
3. Zasady Ochrony wizerunku dziecka.
4. Zasady ochrony danych osobowych małoletniego.
5. Zasady dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone.
6. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet.
7. Procedury Ochrony Dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie.
8. Informacje o placówkach, instytucjach niosących pomoc dziecku i rodzinie w nieprzemocowym regulowaniu relacji podnoszących kompetencje wychowawcze i wspierających w kryzysie psychicznym na terenie Rawy Mazowieckiej.
9. Ważne numery telefonów.

Ad.1

§ 1

Zadaniem pracowników Liceum Ogólnokształcącego im. M. Skłodowskiej - Curie w Rawie Mazowieckiej jest kierowanie się dobrem dziecka i podejmowanie wszystkich działań w zgodzie z obowiązującymi przepisami prawnymi - w tym obowiązkiem ochrony dzieci przed krzywdzeniem. Wszyscy pracownicy i współpracownicy szkoły bez względu na pełnioną funkcję lub stanowisko oraz inne osoby realizujące zadania na terenie szkoły na podstawie umów cywilno-prawnych (w tym praktykanci i wolontariusze) zobowiązani są stosować wszystkie zasady zapewniające bezpieczne relacje między uczniem a personelem szkoły.

§ 2

Niedozwolone jest przejawianie wobec dziecka jakichkolwiek zachowań przemocowych, naruszających prawa lub dobra osobiste dzieci będących uczniami Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Skłodowskiej - Curie w Rawie Mazowieckiej, sprzecznych z szeroko rozumianym dobrem i interesem dziecka zarówno w trakcie jego przebywania na terenie szkoły, jak również poza jego terenem, w szczególności:

- a) narażające dziecko na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia;
- b) naruszające godność dziecka, nietykalność cielesną lub wolność, dyskryminujące dziecko ze względu na płeć, rodzinę lub miejsce pochodzenia, wyznanie, orientację seksualną czy poglądy polityczne, czy z jakichkolwiek innych powodów;
- c) powodujące szkody na zdrowiu fizycznym lub psychicznym dziecka, wywołujące cierpienia lub krzywdy moralne;
- d) ograniczające lub pozbawiające dziecko dostępu do usług lub świadczeń realizowanych przez naszą placówkę zarówno w trakcie zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych realizowanych przez placówkę na jej terenie lub poza nim;
- e) istotnie naruszające jego prywatność lub wzbudzające w nim poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, stosowanych zarówno w formie jawnej lub ukrytej, bezpośrednio czy za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej;
- f) będących okazywaniem wobec dziecka braku szacunku czy profesjonalizmu;
- g) polegających na używaniu wobec dziecka wymagań lub treści nieadekwatnych do jego wieku lub sytuacji;
- h) ujawniających jakichkolwiek informacje o dziecku osobom nieuprawnionym, w tym innym dzieciom, innym rodzicom, dotyczących wszystkich wrażliwych obszarów funkcjonowania dziecka w szczególności: jego sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, ekonomicznej, prawnej, czy wizerunku;
- i) będących przejawem przekraczania kompetencji nauczyciela w tym: nawiązywania relacji romantycznych lub seksualnych z dziećmi;
- j) sprzyjających demoralizacji dzieci m.in. stosowania w obecności dzieci wulgaryzmów, alkoholu, narkotyków lub innych środków psychoaktywnych lub udostępniania dzieciom wyrobów tytoniowych, alkoholu, narkotyków, lub innych środków psychoaktywnych;
- k) mogących być oznaką lub przyczyną braku bezstronności wobec dziecka w tym przyjmowania od niego lub jego rodziców pieniędzy czy innych prezentów lub sugerujących istnienie między personelem a dzieckiem jakichkolwiek relacji mogących być przyczyną nierównego traktowania dziecka lub czerpaniem korzyści osobistych z relacji z dzieckiem i/lub jego rodzicami;
- l) będących przekroczeniem nietykalności fizycznej dziecka lub jego seksualności m.in. dotykania dziecka w sposób mogący być zinterpretowany przez niego lub innych za niewłaściwy lub nieprzyzwoity;

Ad. 2

§ 1

Wszyscy pracownicy szkoły świadomi są odpowiedzialności za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia. Wszyscy pracownicy szkoły posiadają wiedzę dotyczącą zgłaszania przemocy wobec małoletnich zarówno stosowanej na terenie szkoły jak również w środowisku domowym małoletniego oraz przeszli szkolenia przez osoby odpowiedzialne w placówce za wdrażanie standardów.

§ 2

W przypadku, gdy małoletni doświadczający krzywdzenia zgłasza to pracownikowi pedagogicznemu szkoły, każdy pracownik pedagogiczny szkoły zobowiązany jest przyjąć zgłoszenie od małoletniego i udokumentować przebieg rozmowy wraz z cytatami i zachowaniami małoletniego w notatce służbowej. Następnie pracownik pedagogiczny przyjmujący zgłoszenie niezwłocznie informuje dyrektora szkoły, a w przypadku jego nieobecności, zastępcę dyrektora szkoły, który wszczyna procedury określone w rozdziale 4.

§ 3

W przypadku, gdy małoletni doświadczający krzywdzenia zgłasza to pracownikowi niepedagogicznemu szkoły, każdy pracownik niepedagogiczny szkoły zobowiązany jest udać się z małoletnim do pedagoga szkolnego lub psychologa szkolnego, którzy zobowiązani są przyjąć zgłoszenie od małoletniego i udokumentować przebieg rozmowy wraz z cytatami i zachowaniami małoletniego w notatce służbowej. Następnie pedagog lub psycholog szkolny przyjmujący zgłoszenie niezwłocznie informuje dyrektora szkoły, a w przypadku jego nieobecności, zastępcę dyrektora szkoły, który wszczyna procedury określone w rozdziale 4.

§ 4

W przypadku, gdy zgłaszającym o zdarzeniu zagrażającym małoletniemu jest osoba trzecia (świadek przemocy) każdy pracownik szkoły zobowiązany jest udokumentować zgłoszenie i niezwłocznie przekazać informację dyrektorowi szkoły, a w przypadku jego nieobecności, zastępcę dyrektora szkoły którzy wszczynają procedury określone w rozdziale 4.

§ 5

W przypadku, gdy świadkiem zdarzenia zagrażającego małoletniemu jest pracownik szkoły lub gdy pracownik szkoły zaobserwował specyficzne symptomy świadczące o przemocy w zachowaniach dziecka lub zaobserwował specyficzne obrażenia ciała świadczące o krzywdzeniu dziecka, zapewnia dziecku niezwłoczny kontakt z psychologiem lub pedagogiem szkolnym, a następnie niezwłocznie przekazuje informację dyrektorowi szkoły, a w przypadku jego nieobecności, zastępcy dyrektora szkoły którzy wszczynają procedury określone w rozdziale 4.

§ 6

W każdym przypadku określonym w § od 1 do 5 w celu wsparcia dziecka opracowuje się plan wsparcia małoletniego zgodnie z zasadami określonymi w rozdziale 4 i wypełnia załącznik nr 7.

Ad.3.

§ 1

1. Placówka zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami.
2. Placówka, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.

§ 2

1. Pracownikowi Szkoły nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku ucznia (tj. filmowanie, fotografowanie) na terenie Szkoły bez pisemnej zgody opiekuna małoletniego.

2. W celu uzyskania zgody opiekuna małoletniego na utrwalanie wizerunku ucznia, pracownik Szkoły może skontaktować się z opiekunem małoletniego i ustalić procedurę uzyskania zgody.
3. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych opiekuna małoletniego bez wiedzy i zgody tego opiekuna.
4. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekunów na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.

§ 3

1. Upublicznienie przez pracownika Szkoły wizerunku ucznia utrwalonego w jakiegokolwiek formie (tj. fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody opiekuna ucznia.
2. Przed utrwaleniem wizerunku małoletniego należy ucznia oraz opiekuna poinformować o tym, gdzie będzie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany (np. że umieszczony zostanie na stronie www.youtube.pl) w celach promocyjnych.

Ad.4

§ 1

Dane osobowe małoletniego podlegają ochronie na zasadach określonych w Ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych):

1. Pracownik szkoły ma obowiązek zachowania tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem.
2. Dane osobowe ucznia są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.
3. Pracownik szkoły jest uprawniony do przetwarzania danych osobowych ucznia i udostępnienia tych danych w ramach zespołu interdyscyplinarnego.

§ 2.

Pracownik szkoły może wykorzystać informacje o uczniu w celach szkoleniowych lub edukacyjnych wyłącznie z zachowaniem anonimowości ucznia oraz w sposób uniemożliwiający identyfikację ucznia.

§ 3

1. Pracownik szkoły nie udostępnia przedstawicielom mediów informacji o małoletnim ani o jego opiece.
2. Pracownik szkoły, w wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, może skontaktować się z opiekunem małoletniego i zapytać go o zgodę na podanie jego danych kontaktowych przedstawicielom mediów. W przypadku wyrażenia zgody, pracownik Szkoły podaje przedstawicielowi mediów dane kontaktowe do opiekuna małoletniego.
3. Pracownik szkoły nie kontaktuje przedstawicieli mediów z małoletnim, nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie małoletniego lub

jego opiekuna. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy pracownik szkoły jest przeświadczony, że jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana.

§ 4.

1. W celu realizacji materiału medialnego można udostępnić mediom wybrane pomieszczenia szkoły. Decyzję w sprawie udostępnienia pomieszczenia podejmuje dyrektor.
2. Dyrektor szkoły, podejmując decyzję, o której mowa w punkcie poprzedzającym, poleca pracownikowi sekretariatu przygotować wybrane pomieszczenie w celu realizacji materiału medialnego w taki sposób, by uniemożliwić filmowanie przebywających na terenie Szkoły uczniów.

Ad.5

1. Na terenie Liceum Ogólnokształcącego im. M. Skłodowskiej - Curie w Rawie Mazowieckiej w relacjach między małoletnimi obowiązuje zasada równości w swoich prawach. Każdy uczeń bez względu na płeć, pochodzenie, wyznanie, status socjoekonomiczny, stan rodzinny czy orientację seksualną jest równy w swoich prawach. Do obowiązków dorosłych, zwłaszcza będących wychowawcami i nauczycielami jest modelowanie takiej postawy i pilnowania jej przestrzegania między małoletnimi. Zachowania małoletnich wobec siebie nie mogą naruszać obowiązujących przepisów prawnych.
2. Na terenie Liceum Ogólnokształcącego im. M. Skłodowskiej - Curie w Rawie Mazowieckiej, pomiędzy małoletnimi, zabronione są następujące zachowania:
  - a) narażające na niebezpieczeństwo utraty życia i/lub zdrowia w tym posiadanie, podawanie lub udostępnianie niedozwolonych substancji psychoaktywnych, alkoholu, nikotyny, dopalaczy itp.
  - b) wszelkie przejawy przemocy fizycznej i seksualnej tj.:
    - bicie, popychanie, szarpanie, przypalanie, szturchanie, kopanie itp.;
    - niszczenie przedmiotów należących do małoletniego;
    - przymuszanie do czynności o charakterze seksualnym;
    - zmuszanie do innych zachowań wbrew woli małoletniego;
  - c) wszelkie przejawy przemocy psychicznej tj.:
    - wyśmiewanie, poniżanie i ubliżanie (zarówno w formie kontaktu bezpośredniego jak i pośredniego);
    - grożenie, zastraszanie, szantażowanie;
    - izolowanie i wykluczanie z grupy;
  - d) wszelkie przejawy cyberprzemocy tj.:
    - naruszanie dobrego imienia małoletniego z wykorzystaniem jego wizerunku w sieci;
    - obraźliwe komentarze w sieci pod adresem małoletniego;
    - produkowanie lub udostępnianie innym za pomocą cyfrowych technologii zdjęć, filmów ośmieszających małoletniego i publikowanie ich w sieci, także modyfikowanie treści z udziałem małoletniego w celu ośmieszenia go (w tym patostreaming);
    - podszywanie się za małoletniego w sieci i tworzenie treści w jego imieniu;
    - nakłanianie innych użytkowników technologii cyfrowych do określonych działań na szkodę małoletniego (np. wykluczania go z grupy, hejtowanie, udostępnianie szkalujących treści);

- każde wykorzystanie jego wizerunku (np. zdjęcia) w sieci bez zgody opiekuna prawnego dziecka.
- e) każde inne działania naruszające prawa małoletniego lub jego dobra osobiste w szczególności:
  - narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia;
  - naruszające jego godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną;
  - powodujące szkody na jego zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u niego cierpienie lub krzywdę;
  - istotnie naruszające jego prywatność lub wzbudzające w nim poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Ad.6

§ 1

1. Wszystkie urządzenia z dostępem do sieci Internet na terenie Liceum Ogólnokształcącego im. M. Skłodowskiej - Curie w Rawie Mazowieckiej, z których korzystają dzieci zabezpieczone są aktualnym oprogramowaniem chroniąc dostęp małoletnich przed treściami niebezpiecznymi.
2. Dzieci mogą korzystać z urządzeń elektronicznych, będących w zasobach placówki tylko i wyłącznie w miejscach wskazanych do ich używania, podczas zajęć lekcyjnych lub poza lekcyjnych, tylko i wyłącznie w obecności pracownika szkoły lub innej osoby odpowiedzialnej za korzystanie z tych urządzeń.
3. Osoba odpowiedzialna za korzystanie z urządzeń z dostępem do sieci Internet obowiązana jest monitorować treści pobierane przez dzieci w trakcie zajęć lekcyjnych jak i pozalekcyjnych pod kątem bezpieczeństwa małoletnich.
4. W pomieszczeniu, w którym znajdują się urządzenia z dostępem do Internetu, z których korzystają dzieci, musi przebywać za każdym razem pracownik szkoły, który zobowiązany jest podjąć niezbędne działania chroniące dzieci przed niebezpiecznymi treściami, w przypadku złamania lub awarii zabezpieczeń sieci skutkującymi dostępem dzieci do treści zakazanych.
5. W pomieszczeniu, w którym znajdują się urządzenia z dostępem do Internetu, w widocznym miejscu, znajduje się regulamin korzystania dzieci z sieci Internet oraz w miarę możliwości materiały informacyjno-edukacyjne lub/i profilaktyczne na temat bezpiecznego korzystania z sieci.
6. Zakazuje się udostępniania na terenie szkoły na urządzeniach zarówno będących w zasobach szkoły, jak również będącymi prywatną własnością osób (w tym małoletnich), wszelkich treści niebezpiecznych w tym pornograficznych, zawierających treści agresywne, promujące zachowania demoralizujące lub nielegalne, oraz wszelkie inne mogące być uznane za treści nieadekwatne dla małoletnich, którym są udostępniane.
7. Za udostępnienie do treści niebezpiecznych, o których mowa w pkt 6, odpowiada właściciel urządzeń, za pośrednictwem których zostały udostępnione co oznacza, że w przypadku gdy udostępnienie nastąpiło na urządzeniach szkolnych odpowiada administrator sieci, natomiast gdy udostępnienie nastąpiło na urządzeniach prywatnych odpowiada ich właściciel. Za urządzenia przekazane małoletnim dzieciom przez rodziców, odpowiadają rodzice.

Ad.7

§ 1

1. W ramach procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci informatyk szkolny wyznaczony przez dyrektora szkoły odpowiedzialny jest za zabezpieczenie profesjonalnym oprogramowaniem wszystkich urządzeń w placówce z dostępem do Internetu, przed dostępem małoletnich do niebezpiecznych treści. Zabezpieczeniami mają być objęte wszystkie urządzenia, za pośrednictwem których dzieci przebywające na terenie szkoły, zarówno podczas zajęć lekcyjnych jak i pozalekcyjnych, mają dostęp do sieci Internet.
2. Zabezpieczenia, o których mowa w pkt 1 powinny być w miarę możliwości jak najnowsze i aktualizowane co najmniej raz w miesiącu. Za ich aktualizację odpowiada osoba wskazana w punkcie 1.
3. Administrator sieci wskazany przez dyrektora monitoruje ją w sposób umożliwiający wykrycie i wskazanie osoby odpowiedzialnej za ewentualne naruszanie bezpieczeństwa korzystania z sieci.
4. W pomieszczeniu, w którym znajdują się urządzenia z dostępem do Internetu, z których korzystają dzieci, musi przebywać za każdym razem pracownik szkoły, który zobowiązany jest podjąć niezbędne działania chroniące dzieci przed niebezpiecznymi treściami, w przypadku złamania lub awarii zabezpieczeń sieci skutkującymi dostępem dzieci do treści zakazanych.
5. Informatyk szkolny, wskazany w punkcie 1, odpowiedzialny za urządzenia z dostępem do sieci Internet, regularnie informuje dzieci korzystające z tych urządzeń o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu.
6. Informowanie uczniów odbywa się w formie pogadanki lub warsztatów na początku roku szkolnego przed udostępnieniem uczniom urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet. W trakcie roku szkolnego, informatyk szkolny ma obowiązek we wszystkich pomieszczeniach, w których znajdują się urządzenia z dostępem do Internetu, w widocznym miejscu, umieścić regulamin korzystania dzieci z sieci Internet oraz w miarę możliwości materiały informacyjno-edukacyjne lub/i profilaktyczne na temat bezpiecznego korzystania z sieci.
7. W przypadku naruszenia zasad bezpieczeństwa i wykryciu sytuacji udostępnienia treści niebezpiecznych małoletnim za pośrednictwem urządzeń szkolnych, incydent zgłaszany jest dyrektorowi szkoły, a dyrektor szkoły nadzoruje ponowne zabezpieczenie urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu przez informatyka szkolnego. Do czasu zakończenia działań zabezpieczających urządzenia elektroniczne z dostępem do Internetu są niedostępne dla uczniów.
8. W przypadku wykrycia sytuacji udostępnienia treści niebezpiecznych małoletnim za pośrednictwem urządzeń prywatnych będących w dyspozycji osób przebywających na terenie szkoły, incydent zgłaszany jest dyrektorowi szkoły, a dyrektor szkoły podejmuje niezwłocznie działania mające na celu zabezpieczenie sytuacji małoletnich na terenie szkoły i podejmuje adekwatne działanie zgodnie z procedurami określonymi w § 1 rozdziału 4.
9. Względem uczniów opisanych w punktach 7 lub 8, którzy zostali narażeni na dostęp do treści niebezpiecznych, pedagog szkolny i/lub psycholog szkolny przeprowadza wsparcie pedagogiczne i psychologiczne a następnie informuje jego opiekunów prawnych lub faktycznych o incydencie.

Ad.8

1. Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży ul. Niepodległości 8 tel.46 814 20 65 oraz 46 307 02 00.
2. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna ul. Niepodległości 8 tel.729 292 163 e-mail: rawa_poradnia@op.pl
3. Komenda Powiatowa Policji ul.T.Kościuszki 23 tel.47 843 31 00 lub 47 843 31 03 e-meil: dyzurny@rawa-mazowiecka.Id.policja.gov.pl oraz rzecznik@rawa-mazowiecka.Id.policja.gov.pl
4. Poradnia Zdrowia Psychicznego ul. Krakowska 9, tel.515 127 943 oraz 46 814 08 08
5. Poradnia Zdrowia Psychicznego ul. Polna 2a, tel.46 814 54 77
6. Poradnia Zdrowia Psychicznego ul. Słowackiego 68, tel.46 814 40 12
7. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ul. Kościuszki 5, tel.46 814 57 60 e-mail:pcpr@powiatrawski.pl
8. Stowarzyszenie „Pogotowie Rodzinne” im. Jolanty Fadeckiej ul. Kościuszki 5/21, tel .46 814 41 09 oraz 603 538 854, e-meil: pogotowie rodzinne@interia.pl
9. Rawskie Stowarzyszenie Abstynenckie „Szansa” ul. Tomaszowska 10, tel. 46 814 29 83 oraz 691 489 605, e-meil: szansa10.60@tlen.pl
10. Stowarzyszenie „Nowe Życie” ul. T. Kościuszki 5, tel. 691 113 002 e-meil: annaseliga99@gmail.com
11. Poradnia Leczenia Uzależnień i Współzależnienia ul. Niepodległości 8, tel. 46 814 20 65
12. Poradnia Odwykowa oraz Zapobiegania i Zwalczania Uzależnień ul .Warszawska14, tel. 729 059 548, e-meil: szpitalrawa@gmail.com
13. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Miasta, Plac Piłsudskiego 5, pokój 8, tel.46 814 47 11
14. Ośrodek Interwencji Kryzysowej ul. Łowicka 15, tel.46 814 57 60, e-meil: pcpr@powiatrawski.pl
15. Urząd Miasta Rawa Mazowiecka ul. Piłsudskiego 5, pokój nr 8. Dyżur psychologa w każdy czwartek w godz:17.15-20.15 9 (poradnictwo w zakresie uzależnienia, współzależnienia , narkotyków oraz przemocy w rodzinie).
16. Stowarzyszenie „Przymierze Rodzin” Świetlica Środowiskowa im. bł. E. Bojanowskiego, ul. Miła 2 Rawa Mazowiecka, godz. 10:00 – 18:00, tel. 46 814 30 12

Ad.9

1. **116 111** - Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży prowadzony przez Fundację „Dajemy Dzieciom Siłę” czynny całą dobę przez 7 dni w tygodniu, także w dni ustawowo wolne od pracy.
2. **48 222 309 900** Numer SOS - Linia Pomocy Pokrzywdzonym.
3. **112** - zgłoszenia alarmowe do Centrum Powiadamiana Ratunkowego.
4. **116 123** - bezpłatne wsparcie dla osób dorosłych w trudnej sytuacji życiowej.
5. **800 080 222** – całodobowa bezpłatna infolinia dla dzieci i młodzieży, dla rodziców i nauczycieli.

6. **800 12 12 12** – bezpłatny telefon zaufania Rzecznika Praw Dziecka czynny całą dobę, siedem dni w tygodniu.
7. **800 100 100** – telefon zaufania dla rodziców i nauczycieli w sprawie bezpieczeństwa dzieci prowadzi fundacja „Dajemy Dzieciom Siłę”.
8. **800 70 2222** – centrum wsparcia dla osób w stanie kryzysu psychicznego czynny całą dobę przez 7 dni w tygodniu..
9. **800 12 00 02** – Ogólnopolski telefon dla ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia”.